

OPIS ZMIAN W KONSTRUKCJI BADANIA KONIUNKTURY FINANSOWEJ

Badanie koniunktury w finansach stanowi w pewnym zakresie kontynuację badania koniunktury w sektorze bankowym, prowadzonego przez Instytut Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie w okresie Q3 1999 – Q1 2022. Od obecnej edycji zostaje ono poszerzone tak, by objąć również inne instytucje sektora finansowego, zgodnie z (Cholewiński, Kluza i Piotrowski, 2022) oraz (Cholewiński i Kluza, 2020). Pytania ankiety uległy zmianom. Niektórym pytaniom nadano nowe brzmienie, dostosowane do specyfiki działania określonych podmiotów rynku finansowego. W konsekwencji zamiast jednej ankiety skierowanej tylko do banków są obecnie 4 ankiety adresowane do: banków, zakładów ubezpieczeń, podmiotów rynku kapitałowego i pośredników finansowych.

Dodatkowo, w ramach ujednoczenia podejścia badawczego w Instytucie zmieniono odniesienie do czasu w poszczególnych pytaniach na perspektywne – pytania o ocenę zmiany sytuacji w minionym kwartale w porównaniu do kwartału poprzedzającego zastąpiono pytaniami o zmianę sytuacji w kwartale bieżącym w odniesieniu do poprzedniego kwartału, zaś pytania o obecny kwartał w odniesieniu do poprzedniego zastąpiono pytaniami prognostycznymi o spodziewaną zmianę sytuacji w nadchodzącym kwartale w stosunku do obecnego kwartału. Te zmiany sprawiają, że obecne odpowiedzi z sektora bankowego należy traktować jako kontynuację szeregów czasowych odpowiedzi, które w poprzednich edycjach badania miały charakter prognostyczny i nie były do tej pory publikowane w postaci wykresów szeregów czasowych.

Zmianie uległa także formuła obliczania wskaźnika koniunktury w sektorze finansowym (obecnie IRGFIN, poprzednio IRGBAN), zgodnie z propozycją zawartą w (Cholewiński, Kluza i Piotrowski, 2022). Na jego wartość składają się wartości wskaźników koniunktury w sektorach:

- bankowym (NKB obliczany jako średnia sald z pytań o wynik z działalności bankowej, wielkość zysku wypracowanego, jakość portfela mierzoną NLP oraz sprzedaż produktów bankowych),
- ubezpieczeniowym (KU obliczany jako średnia sald z pytań o wynik z działalności ubezpieczeniowej, wielkość zysku wypracowanego, poziom szkodowości i wielkość przypisu składki),
- kapitałowym (KK obliczany jako średnia sald z pytań o wynik z działalności operacyjnej, poziom ryzyka inwestycyjnego zarządzanych portfeli oraz saldo wpłat i umorzeń do zarządzanych portfeli),
- pośrednictwa finansowego (KP obliczany jako średnia z sald z pytań o wynik z działalności operacyjnej, poziom ryzyka kontrahentów i sprzedaż oferowanych usług).

Opisane wyżej zmiany konstrukcji badania skutkują koniecznością zmienienia sposobu prezentacji jego wyników – wskaźnik IRGFIN nie stanowi kontynuacji wskaźnika diagnostycznego IRGBAN, zarówno ze względu na nowe formuły wzorów, jak i ze względu na wspomnianą zmianę perspektywy czasowej, z powodu której wskaźnik NKB (zob. Cholewiński, Kluza i Piotrowski, 2022) należy zestawiać raczej ze wskaźnikiem prognostycznym IRGBAN.

Przy okazji zmian w formie prezentacji wyników dotyczących barier działalności dotychczasowa praktyka analizowania procentowej liczby wskazań dla każdej z barier została uzupełniona nowym sposobem analizy, uwzględniającym znaczenie kolejności, w jakiej respondenci wskazywali poszczególne bariery. W nowej formule wskazanym barierom przypisywane są punkty – 5 pkt za wskazanie na I. miejscu, 4 pkt za wskazanie na II. miejscu, 3 pkt za wskazanie na III. miejscu, 2 pkt za wskazanie na IV. Miejscu i 1 pkt za wskazanie na V. miejscu, odpowiednio. Następnie, dla zapewnienia porównywalności znaczenia poszczególnych barier dla różnych grup podmiotów rynku finansowego,

po zsumowaniu punktów przypisanych tym barierom przez odpowiednią grupę podmiotów, wynik jest dzielony przez liczbę podmiotów z tej grupy, które udzieliły odpowiedzi na pytanie o bariery.

ERRATA DO POPRZEDNICH RAPORTÓW

Podczas rewizji dotychczas publikowanych wyników ustalono, że w wyniku błędu w procedurze przetwarzania danych w przypadku pytania o ocenę stanu gospodarki polskiej omyłkowo analizie były poddawane odpowiedzi dotyczące innego pytania. Poniżej podajemy prawidłowe szeregi wartości sald dla zmiennej „ocena stanu gospodarki polskiej”.

Jak wspomniano wyżej, do I kwartału 2022 r. respondenci byli pytani o ocenę stanu gospodarki polskiej w poprzednim kwartale względem jeszcze wcześniejszego oraz w bieżącym kwartale względem poprzedniego. Od II kwartału 2022 r. pytanie ma bardziej perspektywny charakter, w związku z czym szereg obserwacji odpowiedzi na pytanie o kwartał, który zakończył się przed okresem udzielania odpowiedzi należy uznać za zakończony, natomiast szereg odpowiedzi na pytanie o bieżący kwartał ma swoją kontynuację.

Saldo odpowiedzi na pytanie o poprzedni kwartał					Saldo odpowiedzi na pytanie o bieżący kwartał				
	Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4
1999	-	-	63,2	71,4	1999			47,4	61,9
2000	56,5	62,5	57,1	43,8	2000	39,1	50,0	66,7	37,5
2001	54,5	18,2	50,0	50,0	2001	36,4	36,4	50,0	41,7
2002	40,9	46,2	57,9	53,8	2002	36,4	34,6	47,4	53,8
2003	43,5	76,2	60,0	52,0	2003	43,5	71,4	65,0	56,0
2004	59,1	75,0	61,9	60,0	2004	59,1	70,8	61,9	55,0
2005	33,3	-4,5	55,0	38,1	2005	28,6	47,6	65,0	33,3
2006	55,0	62,5	65,0	52,2	2006	36,8	41,7	60,0	0,0
2007	76,2	76,2	73,7	0,0	2007	14,3	28,6	31,6	0,0
2008	-5,0	22,7	-22,7	-60,0	2008	-15,0	18,2	-50,0	-85,0
2009	-94,7	-85,0	-56,5	-3,8	2009	-100,0	-70,0	-26,1	19,2
2010	62,5	33,3	52,4	33,3	2010	73,9	66,7	10,0	33,3
2011	50,0	9,1	-12,0	-41,7	2011	14,3	0,0	-36,0	-69,6
2012	-3,7	-33,3	-61,9	-91,7	2012	-51,9	-52,2	-95,2	-91,7
2013	-81,0	-73,9	-4,8	62,5	2013	-76,2	-4,3	33,3	78,3
2014	66,7	72,7	25,0	-45,0	2014	73,9	72,7	0,0	-15,0
2015	-6,3	47,4	38,9	11,8	2015	-6,3	61,1	47,1	-5,9
2016	10,0	15,0	-6,3	-29,4	2016	-5,0	25,0	-6,3	-29,4
2017	-22,2	35,0	21,1	55,0	2017	-23,5	21,1	33,3	42,1
2018	55,0	33,3	20,0	0,0	2018	26,3	5,0	5,3	-33,3
2019	-16,7	-5,3	13,3	-6,7	2019	-47,1	-5,6	-21,4	-28,6
2020	-43,8	-87,5	-100,0	10,0	2020	-53,3	-93,3	-23,1	-88,9
2021	-83,3	-50,0	33,3	0,0	2021	-8,3	-37,5	0,0	-28,6
2022	0,0	koniec szeregu			2022	-100,0	kontynuacja w następnej tabeli		

Od II kwartału 2022r. badaniem została objęta większa grupa podmiotów. W poniższej tabeli jest podana wartość salda odpowiedzi udzielonych tylko przez banki.

Saldo odpowiedzi na pytanie o bieżący kwartał					Saldo odpowiedzi na pytanie o nadchodzący kwartał				
	Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4
2022	-100,0*	-50,0			2022		-85,7		

*z przeniesienia